

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 14/2010-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. marca 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti Z. K., B., a Ing. T. K., B., zastúpení advokátkou JUDr. I. B., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 143/1997, za účasti Okresného súdu Bratislava IV, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Z. K. a Ing. T. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 143/1997 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava IV p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 143/1997 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Z. K. a Ing. T. K. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie každému v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré im j e Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava IV j e p o v i n n ý uhradiť Z. K. a Ing. T. K. trovy konania v sume 398,68 € (slovom tristodevät'desiatosem eur a šesťdesiatosem centov) na účet ich právnej zástupkyne JUDr. I. B., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 14/2010 z 21. januára 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Z. K. a Ing. T. K. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 143/1997 (ďalej aj „namietané konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia podali 1. júla 1997 okresnému súdu návrh na zaplatenie nájomného a nákladov na udržiavanie nehnuteľnosti.

Sťažovatelia uviedli, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie v ich právnej veci právoplatne skončené.

Okrem toho, že sa sťažovatelia domáhali, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň požadovali tiež prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Napokon žiadali priznanie finančného zadosťučinenia každému v sume 4 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3040/10 doručeným ústavnému súdu 15. februára 2010, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že „vzhľadom na dĺžku konania v jednoduchej právne nenáročnej veci sa v konaní prvostupňového súdu prejavovali ničím neodôvodnené zbytočné prietahy spočívajúce v málo plynulej, pomalej nedostatočnej a neefektívnej činnosti tunajšieho súdu“ a tiež, že „sťažovatelia svojim konaním nedali žiadny dôvod súdu k predĺženiu konania, lebo sa konaní zúčastňovali a mali záujem na konaní, ale prietahy v konaní vznikali pomalou a neefektívnou činnosťou súdu“.

Toto tvrdenie sťažovateľov sa nezakladá na pravde.

Z prehľadu súdom vykonaných úkonov vyplýva, že v danom prípade sa nejedná o nenáročnú vec. Je tomu tak najmä vzhľadom na skutočnosť, že v priebehu konania dvakrát menili návrh na začatie konania navrhovatelia (dňa 7. 2. 2000 a dňa 20. 3. 2002) a tiež odporcovia podali vzájomný návrh (dňa 5. 10. 1999), ktorý následne rozšírili (dňa 12. 6. 2003) a následne čiastočne zobrali späť (9. 11. 2005).

Rozhodovanie o pripustení zmien návrhu na začatie konania ako aj vzájomného návrhu a následné vyberanie súdnych poplatkov za ne tiež značne prispeli k celkovému predĺženiu konania (pojednávanie určené na deň 18. 4. 2002 bolo z dôvodu rozšírenia návrhu navrhovateľmi zrušené).

K predĺženiu konania prispeli účastníci konania aj postupným navrhovaním výsluchov svedkov. V konaní súd vypočul spolu päť svedkov, ktorí boli postupne navrhovaní na vypočutie a nedostavovali sa riadne na pojednávania (pojednávania dňa 26. 6. 2000, 11. 9. 2000, 7. 12. 2000, 1. 2. 2001 a 22. 3. 2001).

Priebeh dokazovania súdu značne komplikovalo zistenie dňa 17. 6. 2001, že nie je možné znalecky určiť cenu nájomného, nakoľko nie je podklad, z ktorého by znalci vyhádzali pri vypracovávaní posudku o výške nájomného /jedná sa o otázku trhu nehnuteľností/. Súd musel v priebehu konania robiť celkom päťkrát dožiadania na viacero realitných kancelárií, aby oznámili súdu ceny nájomného v rozhodnom období (čo malo za následok zmarenie termínu pojednávania vo februári 2000, nakoľko sa súdu nevrátili v žiadanom termíne odpovede na dožiadanie).

V rámci dokazovania súd tiež robil dožiadania na oddelenie policajného zboru, priestupkové oddelenie Okresného úradu Bratislava IV, Miestny úrad..., Okresný úrad..., Ministerstvo financií SR.

Súd si musel tiež priebežne pripájať na oboznámenie iné spisy tunajšieho súdu (sp. zn. 7 C 232/95, 15 E 11/97 a 20 C 95/03).»

Okresný súd vo svojom vyjadrení ďalej uviedol:

„Vo veci sa doposiaľ konalo celkom 35 pojednávaní.

Tu chceme poukázať najmä na skutočnosť, že sťažovatelia (navrhovatelia) významne prispeli k predĺženiu konania (najmä tým, že sa riadne nezúčastňovali nariadených pojednávaní).

Z prehľadu úkonov vyplýva, že vinou navrhovateľov (aj keď ospravedlnenou neúčastou) boli odročené pojednávania vytýčené dňa 23. 6. 1999, 28. 2. 2000, 13. 12. 2001, 30. 10. 2003, 17. 8. 2005, 5. 4. 2006, 17. 5. 2006, 9. 8. 2006 a 8. 11. 2006 ako aj posledné pojednávanie dňa 10. 2. 2010. Sme toho názoru, že pokiaľ sťažovatelia považujú konanie za prietahové, sami by mali mať záujem na jeho skončení a teda ich právna zástupkyňa by sa mala prioritne zúčastňovať pojednávaní nariadených v predmetnej veci a nie ospravedlňovať svoju neúčasť a žiadať o odročenie pojednávaní z dôvodu kolízie pojednávaní (z čoho vyplýva, že uprednostňuje účasť na iných pojednávaniach).

Dávame tiež do pozornosti, že pojednávanie dňa 5. 10. 2005 ako aj dňa 26. 7. 2006 bolo odročené s tým, že právni zástupcovia účastníkov sa pokúsia uzavrieť mimosúdnu dohodu. Pojednávanie dňa 9. 8. 2006 bolo taktiež odročené, nakoľko práve právna zástupkyňa sťažovateľov oznámila súdu (č. l. 353), že účastníci ešte rokujú o mimosúdnom vysporiadaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené sa nemôže potom zakladať na pravde tvrdenie navrhovateľov v sťažnosti, že nedali žiadny dôvod k predĺženiu konania, mali záujem na konaní a že prieťahy v konaní vznikali pomalou a neefektívnou činnosťou okresného súdu.“

Z prehľadu procesných úkonov v namietanom konaní pripojeného k vyjadreniu okresného súdu vyplýva, že ostatným úkonom vo veci bolo pojednávanie uskutočnené 10. februára 2010, „ktoré bolo odročené s tým, že vo veci bude určený termín pojednávania po vrátení spisu z Ústavného súdu SR /právna zástupkyňa navrhovateľov žiadala súd o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie pojednávani/“.

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľa zaujali stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 25. februára 2010, v ktorom okrem iného uviedli:

„Ako z našej sťažnosti, tak aj z vyjadrenia predsedníčky Okresného súdu Bratislava IV vyplýva, že v konaní sa vyskytli prieťahy v konaní, ktoré vyplývali z pomalej a neefektívnej činnosti súdu. Podľa nášho názoru nejde v tomto prípade o právne náročnú vec, aj keď bol návrh rozširovaný zo strany navrhovateľov a odporcovia podali protinávrh. V prípade riadnej prípravy na pojednávanie príslušného sudcu mohla byť vec rozhodnutá už pred rokmi. Vzhľadom k tomu, že sa vec vždy odročovala na ďalšie konanie, tak prichádzalo k zbytočným prieťahom v konaní. Aj pokiaľ je vo vyjadrení predsedníčky Okresného súdu Bratislava IV uvedené, že pokiaľ bol spis v rokoch 2007 – 2008 na Krajskom súde v Bratislave, tak to nemožno považovať za prieťah v konaní spôsobený ich súdom máme za to, že pokiaľ bolo potrebné vrátiť vec prvostupňovému súdu z dôvodu vydania doplňujúceho rozsudku, tak aj to považujeme za chybu prvostupňového súdu a prieťah spôsobený konaním sudcu na prvom stupni.

Za roky konania v uvedenej veci boli skutočne ospravedlnené neúčasti na pojednávaní, ale moji klienti na pojednávania chodili aj v prípade, ak som sa ako ich právna zástupkyňa nemohla pojednávania zúčastniť. V prípade posledného pojednávania konaného dňa 10. 2. 2010 som mala pojednávanie v tento deň na Okresnom súde Košice, a hneď, keď som túto skutočnosť zistila, tak som volala do spisovej kancelárie Okresného súdu Bratislava IV, kde mi bolo povedané, že pojednávanie vo veci nebude, lebo spis je na Ústavnom súde v Košiciach. Ja som potom dala do spisu ospravedlnenie z dôvodu mojej účasti na pojednávaní v Košiciach, lebo sa nemalo vo vec konat', a preto som nepožiadala kolegu, s ktorým sa zastupujeme na pojednávaniach o zastupovanie. Taktiež som informovala aj právnu zástupkyňu protistrany, že sa nebude pojednávať vo veci, aby zbytočne nechodila na pojednávanie.

Skutočne som mala ako ja, tak moji klienti záujem na skončení veci a to najmä z toho dôvodu, že ide o spor medzi rodinnými príslušníkmi, keď dcéra znemožnila vlastným rodičom a bratovi prístup do nehnuteľnosti, ktorú spoločne postavili a mali v podielovom spoluvlastníctve. Navrhovateľ v prvom rade medzičasom zomrel a navrhovateľka v druhom rade je po mozgovej príhode na vozíčku. No ani teraz, vzhľadom na správanie sa odporcom nemá záujem na mimosúdnom ukončení súdneho sporu a verí, že sa ešte dožije právoplatného rozhodnutia vo veci samej.“

Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu, s ktorým sa ústavný súd oboznámil, potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 15. februára 2010, a preto ústavný súd vychádzal len z týchto úkonov, ktoré považuje za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Sťažovatelia zároveň namietali aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, zo sťažnosti, ako aj z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o sťažovateľmi uplatnenom nároku na zaplatenie nájomného a nákladov na udržiavanie nehnuteľnosti. Vec nie je právne zložitá, o čom svedčí dostatok stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov. Ústavný súd pripúšťa, najmä s poukazom na opakované návrhy sťažovateľov na zmenu návrhu (úpravu, resp. rozšírenie uplatnených nárokov), určitú mieru faktickej zložitosti napadnutého konania, na čo vo svojom vyjadrení k sťažnosti poukázala aj predsedníčka okresného súdu. Uvedená skutočnosť však podľa názoru ústavného súdu nemôže okresný súd zbaviť zodpovednosti za stav, v akom sa napadnuté konanie nachádza v čase meritórneho prerokovania sťažnosti.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľov ako účastníkov súdneho konania v procesnom postavení navrhovateľov. Z obsahu zapožičaného súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovatelia opakovane menili, resp. rozširovali návrh na začatie konania (7. február 2000 a 20. marec 2002) a taktiež sa niekoľkokrát nezúčastnili nariadených pojednávaní, rovnako ako ich právna zástupkyňa. Na tejto skutočnosti nič

nemení ani to, že svoju neúčast' na pojednávaniach vopred ospravedlňovali, pričom právna zástupkyňa sťažovateľov ako dôvod svojej neúčasti uvádzala kolíziu s inými nariadenými pojednávami. Dôvodom na odročenie pojednávania nariadeného na 9. august 2006 bolo oznámenie právnej zástupkyne sťažovateľov o tom, že účastníci konania ešte rokujú o mimosúdnom vysporiadaní. Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že sťažovatelia nezanedbateľnou mierou prispeli k predĺženiu priebehu napadnutého konania, čo zobral do úvahy pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia.

3. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu z hľadiska posudzovania, či v právnej veci sťažovateľov došlo k zbytočným priťahom.

V priebehu napadnutého konania ústavný súd zistil jedno dlhodobejšie obdobie nečinnosti v trvaní presahujúcom jeden rok, a to od podania návrhu okresnému súdu (1. júl 1997) do jeho doručovania na vyjadrenie odporcom (31. august 1998), a jedno obdobie krátkodobejšej nečinnosti od doručovania rovnopisu rozšíreného návrhu na vyjadrenie odporcom (18. júl 2002) do pripustenia zmeny návrhu uznesením (11. marec 2003).

Okrem uvedenej nečinnosti bol postup okresného súdu v tomto konaní v zásade plynulý, avšak podľa názoru ústavného súdu vykazuje aj znaky neefektívnosti a nesústredenosti. Takýto záver možno vyvodiť aj z toho, že okresný súd 30. januára 2007 predložil predmetný spis spolu s odvolaním proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C 143/1997 z 13. decembra 2006 na rozhodnutie krajskému súdu, ktorý 19. februára 2007 spis vrátil okresnému súdu bez rozhodnutia s pokynom, že je potrebné doplniť výrok napadnutého rozsudku dopĺňacím rozsudkom a následne spis opätovne predložiť na rozhodnutie o odvolaní.

Krajský súd po opätovnom predložení súdneho spisu okresným súdom uznesením sp. zn. 6 Co 231/07 z 30. novembra 2007 napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, čím došlo k predĺženiu napadnutého konania.

Krajský súd v odôvodnení uvedeného uznesenia okrem iného poukázal aj na ďalšie dôvody potvrdzujúce názor o neefektívnosti a nesústredenosti postupu okresného súdu uvádzajúc:

„Odôvodnenie napadnutého rozsudku je zmätočné a nedostatočné a nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Vzhľadom na to je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný, čo je dôvod na jeho zrušenie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a na vrátenie veci súdu prvého stupňa podľa ods. 3 tohto ustanovenia.“

Pri celkovom hodnotení napadnutého konania ústavný súd na jednej strane bral do úvahy aj skutočnosti uvedené predsedníčkou okresného súdu v jej vyjadrení k sťažnosti (prerušenie konania z dôvodu úmrtia účastníka konania, komplikácie okresného súdu spojené so získavaním informácií od realitných kancelárií potrebných na rozhodnutie vo veci), na druhej strane však zohľadnil v súlade so svojou predchádzajúcou judikatúrou (napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 155/09) aj to, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 12 rokoch od jeho začatia, čo je doba, ktorá je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že namietaným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 143/1997 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadostučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia žiadali aj o priznanie primeraného finančného zadostučinenia každému po 4 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázali najmä na to, že z dôvodu neskončenia napadnutého konania žijú dlhodobo vo veľkej právnej neistote.

Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadostučinenia. Pri určení finančného zadostučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 4 C 143/1997 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy sťažovateľom každému po 3 000 € za primerané finančné zadostučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátkou JUDr. I. B. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 695,41 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom výšku základnej sadzby tarifnej odmeny bolo potrebné v súlade s § 13 ods. 3 vyhlášky znížiť o 20 %, lebo ide o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2009 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 6,95 €) u jedného sťažovateľa sumu 199,34 € a trovy právneho zastúpenia dvoch sťažovateľov boli priznané v celkovej sume 398,68 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2010